

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΠΟΛΙΣ

Τεύχος #77, Σεπτέμβριος 2021

Το **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΠΟΛΙΣ** κυκλοφορεί με ατμόσφαιρα αέναης «επιστροφής» στην πόλη, μετά από ένα τρίμηνο όπου οι θερμοκρασίες και η συμπυκνωμένη πίεση του εγκλεισμού λόγω πανδημίας μας βρήκαν - όσο ήταν εφικτό για τον καθένα- σε θερινούς προορισμούς. Επιστροφή λοιπόν, συμβολική και πολιτισμική, σε μια Θεσσαλονίκη που ξαναβρίσκει τους ρυθμούς της με ένα τεύχος γεμάτο πρόσωπα, ιστορία, μνήμες, νέους δημιουργούς, άγνωστες γωνιές της πόλης, εμβληματικά τοπόσημα, ιδέες, στιγμιότυπα και ελπιδοφόρα ξεκινήματα.

Το editorial του **Ευάγγελου Χεκίμογλου** με τίτλο **Έναρξιν τον Σεπτέμβριον** μας ταξιδεύει στο χρόνο για να μας θυμίσει πώς προέκυψε η... ανάγκη να δίνουμε το παρών μετά την καλοκαιρινή εμπειρία: *«Κάποτε στην αστική Θεσσαλονίκη τα καλοκαίρια άρχιζαν εκείνη τη Δευτέρα του Ιουνίου που το χειμερινό «Ολύμπιον» της πλατείας Αριστοτέλους αναρτούσε την πινακίδα «Έναρξιν τον Σεπτέμβριον». Μεσολαβούσε μια ολόκληρη εποχή μέχρι να έρθει μια άλλη Δευτέρα, στα μέσα Σεπτεμβρίου, που το «Ολύμπιον» άρχιζε τις παραστάσεις του με ταινίες της Μέτρο Γκόλντουιν Μάγερ».*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ // Η «πόλις» με τα κτίρια, το θαλάσσιο μέτωπο, τις αγορές, το κέντρο, τις συνοικίες και τις πλατείες -και ιδιαίτερα αυτή της Αριστοτέλους- βρίσκεται στο επίκεντρο και στις μέσα σελίδες του τεύχους και της θεματικής ενότητας **«Θεσσαλονίκη -Δύο Αιώνες 1821 -2021»**, η οποία απαρτίζεται από τρία σημαντικά κείμενα:

*Ο **Νίκος Καλογήρου** γράφει για την **«Αριστοτέλους του Hébrard»**: *«Στην περίπτωση της Αριστοτέλους, το όραμα του Hébrard διατηρούσε μια λογική κλίμακα. Ανταποκρινόταν στην επιδιωκόμενη νεοβυζαντινή σκηνογραφία και στο ρομαντικό ιδεολόγημα μιας εκσυγχρονισμένης και εξελληνισμένης Θεσσαλονίκης. Αυτή θα λειτουργούσε ως υποκατάστατο, στη συλλογική συνείδηση, της απολεσθείσας Κωνσταντινούπολης».*

*Ο **Χρίστος Ζαφείρης** αναρωτιέται προς ποια κατεύθυνση θα μπορούσαν να στρέφονται σήμερα **οι μεγάλες μεταμορφώσεις της πόλης** του 20ου αιώνα που επήλθαν : *«Υπάρχει δυνατότητα σήμερα να μεταμορφωθούν διαχρονικές δυστοπίες και αστικές δυσμορφίες; Υπάρχουν περιθώρια να αλλάξει προς το καλύτερο η πόλη και να επουλώσει τα τραύματα που επέφεραν στο σώμα της με τις επιλογές τους κάτοικοι και ιθύνοντες;»*

*Μνήμες από μια αλησμόνητη πόλη μας μεταφέρει ο **Ευάγγελος Χεκίμογλου** με το κείμενο του που τιτλοφορεί **«Τέιον μετά χορού καθ'εκάστην»**: *Στη Θεσσαλονίκη πριν από εκατό χρόνια-1921. «Το 1921 επρόκειτο να γίνουν λαμπρές εορτές για την εκατονταετηρίδα από την Ελληνική Επανάσταση. Όμως αναβλήθηκαν επ' αόριστον, καθώς η πολεμική εμπλοκή στη Μικρά Ασία γινόταν ολοένα και βαθύτερη».*

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ // Ο **Γιώργος Σκαμπαρδώνης**, μας προσφέρει με τον φακό του μία αποκαλυπτική φωτογραφία της Θεσσαλονίκης των εφήβων του '60, γεμάτη συναίσθημα, ρεαλισμό και ευθύβολουσ συμβολισμούς. Το κείμενό του έχει τίτλο **Στο Καραμπουρνάκι του 1965**: *«Το 'νιωθες: δεν ήταν ένα σύνθετος μπάνιο στη θάλασσα, ήταν ένα ξέσπασμα. Ο πόλεμος, ο εμφύλιος, τα μεταπολεμικά χρόνια της μιζέριας, η ένδεια, η αναδουλειά, τα ζόρια της οικογένειας, όλη η στέρηση και η παραφροσύνη της εποχής του '60 εκτονώνονταν μέσα στα πλημμελώς καθαρά νάματα των νερών στο Καραμπουρνάκι. Συνέβαινε κάτι σαν κάθαρση από μολυσματικές πληγές σωμάτων και ψυχών-μια εκτόνωση από βάσανα, απωθημένα, στραμπουληγμένες ελπίδες και συσσωρευμένα αδιέξοδα».*

ΕΝΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΙΣ // Ο **Ηρακλής Παπαϊωάννου** κινούμενος **«Εντός Σχεδίου Πόλεως»** ασχολείται με αφορμή τις φωτογραφίες της Ευδοξία Ράδη με **Το μυστήριο του χρόνου**: *«Πώς μετριέται ο χρόνος μιας πόλης; Το παρελθόν της συγκροτείται ελλειπτικά από ορατά ίχνη, ιστορικές αφηγήσεις, μεγάλα και μικρά γεγονότα, τεχνουργήματα κάθε λογής, βιώματα που εγγράφονται στο συλλογικό DNA. Μια πόλη*

αναπόφευκτα σωρεύει πολλούς χρόνους σε κύκλους ομόκεντρους και έκκεντρους, εποχικούς και διαχρονικούς, σαν μια πατίνα φτιαγμένη από στιγμές που επικάθεται στην αστική υποδομή».

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ - ΝΕΑ ΕΚΦΡΑΣΗ // Η ενότητα αναδύονται με τρία θέματα:

*Για τα καλλιτεχνικά εργαστήρια και τη συνθήκη του διαρκούς πειράματος της τέχνης γράφει η αν. διευθύντρια του MOMus-Πειραματικού Κέντρου Τεχνών, Διευθύντρια Inspire Project **Θούλη Μισιρλόγλου**.

*Η **Μαίρη Καιρίδη** επιχειρεί να χαρτογραφήσει τη σύγχρονη λογοτεχνία και αναρωτιέται αν γράφουν οι νέοι σήμερα.

*Η **Χριστίνα Παπαϊωάννου** που αποφοίτησε μόλις το 2014 από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, μοιράζεται με τη **Χιονία Βλάχου** σκέψεις για το έργο και το όραμά της.

ΙΣΤΟΡΙΑ // Στον ένα αιώνα οθωμανικής αστικής αρχιτεκτονικής στη Θεσσαλονίκη εστιάζει ο **Κωνσταντίνος Σφήκας** ενώ ο **Τάσος Παπαδόπουλος** αναρωτιέται αν **Ζει η Βασίλισσα Θεσσαλονίκη**; και αναζητά τη μορφή της «**Γοργόνας**» μεταξύ **μύθου και πραγματικότητας**.

ΜΟΥΣΙΚΗ // Η «**Μάγισσα Θεσσαλονίκη**» στο παρόν τεύχος χάνεται στα τραγούδια του περιθωρίου, του χασισιού και των τεκέδων με οδηγό τις πολύτιμες ιστορικές λεπτομέρειες που μας μεταφέρουν σε ένα μουσικό τοπίο άγνωστο στους πολλούς. Ξεναγός, ο **Χρίστος Ζαφείρης**.

Στους φίλους της ελληνικής μουσικής είναι αφιερωμένο το κείμενο του **Θανάση Γιώγλου**. Διαβάστε την ιστορία πίσω από το «**Να 'τανε το '21**» που έγραψε ο Σταύρος Κουγιουμτζής σε στίχους της Σώτιας Τσώτου και ηχογραφήθηκε το 1969 αρχικά από τον Γιώργο Νταλάρα και μετά από τον Γρηγόρη Μπιθικώτση.

FRAGMENTA // Στην ενότητα **Fragmenta** ο **Γιώργος Κορδομενίδης** σταχυολογεί κείμενα και φωτογραφίες της Θεσσαλονίκης από το περιοδικό **Εντευκτήριο**. Σε αυτό το τεύχος δημοσιεύονται φωτογραφίες της Θεσσαλονίκης επί γερμανικής κατοχής με σχόλια του Ντίνου Χριστιανόπουλου αντί άλλης λεζάντας.

Στην ενότητα **Όσα δεν λείει η φωτογραφία** φωτο-γράφουν ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης, η Σοφία Νικολαΐδου, ο Ηρακλής Παπαϊωάννου, η Στελλίνα Τρωιάνου, ο Άλκης Κακαλιάγκος και ο Γιάννης Επαμεινώνδας.

Και όπως πάντα οι ενότητες **Φωτο / απορία** του Μανόλη Ξεξάκη, οι **Μαρτυρίες** του Σάκη Σερέφα, **Θεσσαλονίκη: Νέα ανάγνωση**, των Γιάννη Επαμεινώνδα και Άρι Γεωργίου, οι **Κλειστές στροφές**, αυτή τη φορά με τα διηγήματα της Έλσας Κορνέτη και Λίζας Μαμακούκα, Ιστορία κ.α.

Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν: Χιονία Βλάχου, Τάνια Βοσνιάδου, Άρις Γεωργίου, Θανάσης Γιώγλου, Γιάννης Διδασκάλου, Γιάννης Επαμεινώνδας, Χρίστος Ζαφείρης, Γιάννης Θεοδωρίδης, Μαίρη Καιρίδη, Άλκης Κακαλιάγκος, Νίκος Καλογήρου, Ελευθερία Καλπενίδου, Γιώργος Κορδομενίδης, Έλσα Κορνέτη, Λίζα Μαμακούκα, Θούλη Μισιρλόγλου, Σοφία Νικολαΐδου, Μανόλης Ξεξάκης, Λεωνίδα Παπαδόπουλος, Τάσος Παπαδόπουλος, Ηρακλής Παπαϊωάννου, Ευδοξία Ράδη, Σάκης Σερέφας, Γιάννης Σιμητόπουλος, Γιώργος Σκαμπαρδώνης, Κωνσταντίνος Σφήκας, Παναγιώτης Τριανταφυλλόπουλος, Μικέλε Τροϊάνι, Στελλίνα Τρωιάνου, Στέφανος Τσακίρης, Ευάγγελος Χεκίμογλου, BLD, Maria Galvan Cobo.

Έρευνα-Επιμέλεια Ύλης: Χριστίνα Χαλεπλίδου, Χιονία Βλάχου.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ <https://www.culturalsociety.gr/thessalonikeon-polis/periodiki-ekdosi/teychos-77/>

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΠΟΛΙΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ | ΓΡΑΜΜΑΤΑ | ΤΕΧΝΕΣ | ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Τριμηνιαία Επιθεώρηση Πολιτισμού που εκδίδεται από την Πολιτιστική Εταιρεία Επιχειρηματιών Βορείου Ελλάδος και καλύπτει θέματα ιστορίας, αρχαιολογίας, εικαστικών τεχνών, περιβάλλοντος, θεάτρου, κινηματογράφου, μουσικής, αρχιτεκτονικής, λογοτεχνίας, ποίησης και σχολιασμού της πολιτιστικής ζωής της Θεσσαλονίκης.

Τεύχος 77 | Σεπτέμβριος 2021, σελίδες 116

Κυκλοφορεί σε επιλεγμένα βιβλιοπωλεία σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα

[Τιμή τεύχους: €8] [Έντυπη συνδρομή: €30] | [Online συνδρομή: 20€] | Premium συνδρομή: 50€]

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ <https://www.culturalsociety.gr/eshop/>

Ιδιοκτησία: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εκδότης: Σταύρος Ανδρεάδης

Γενική Διεύθυνση: Βίκη Παπαδημητρίου

Διεύθυνση Σύνταξης ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΠΟΛΙΣ: Κώστας Δ. Μπλιάτσας

Πολιτιστική Εταιρεία Επιχειρηματιών Βορείου Ελλάδος | www.culturalsociety.gr

Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία που ιδρύθηκε το 1995 από μία ομάδα επιχειρηματιών της Θεσσαλονίκης με σκοπό την παρέμβαση και προσφορά στα πολιτιστικά δρώμενα της Βορείου Ελλάδος.